

naši vojaki s protinapadi napad sovražnika popolnoma odbili; sovražnik se je le s težavo na obrežju držal. Več kot 2.000 mrtvih pustil je sovražnik na bojišču. Zaplenili smo eno strojno puško. Med bojem padel je neki od našega ognja poskodovan sovražnikov letalni stroj v morje. Boje trajal 9 ur. Mi imamo le 420 ranjenih in 43 mrtvih.

Naše obrežne baterije ob Dardanelih npravile so sovražnim baterijam pri Seddil-Bahru, ki so se udeležile boja, težko škodo.

Ena naših anatolskih baterij zadela je štirikrat neki pancerški parnik tipa „Majestic“, tako da je moral svoje stojališče ob vhodu v morsko ožino zapustiti. Neki pancerški parnik tipa „Vengeance“, ki ga je nadomestil, zadel ste dve krogli. Šest mož od te baterije je ranjenih.

V oddelku Ari-Burnu se včeraj ni zgordila nobena spremembra.

Kanonski čoln „Peluki Doria“, ki stoji že 25 let v službi, bil je danes zjutraj od nekega sovražnega pomorskega čolna potopljen. Streljal je do zadnjega trenutka na podmorski čoln. O usodi zadnjega ni ničesar znano. Moštvo kanonskega čolna je vso rešeno; le dva moža sta bila ubita.

Na ostalih bojiščih se ni zgodilo ničesar pomembnega.

Kako delajo Srbi z našimi vjetniki.

K.-B. Dunaj, 24. maja. V razglasih povojništva balkanskih bojnih moči je citati poročilo nekega iz Sibirije prihajajočega potnika, ki je imel priliko, govoriti z avstro-ogrskimi vjetniki in ki slika ne popisno bedo te h u bogih ljudi. Potnik videl je v Nišu vjetnike, ki živijo s tem, da pometajo ceste, služijo kot hlaci ali prosijo kot berači. Vsi so bili raztrgani, umazani, lačni in večinoma brez prenočišča. Mnogo tisoč jih je na bolezni poginilo. Vsakdo umre raje, kakor da bi še nadalje vjetostal. Potnik je imel utis, da te surovosti ne izhajajo od ljudstva, marveč od oblasti. Za istinitost svojih izpovedb stoji potnik s prisego.

Poročevalc nekega angleškega lista pripoveduje, da se porablja avstro-ogrške vjetnike za pokopavanje na pegastem tifazu umrlih oseb. Prvotno število vjetnih se je vsled boleznišča na polovico znižalo.

(Pomisli se mora, da so naši vjetniki na Srbskem — po svoji narodnosti večinoma Slovani, torej ljudje, ki so jih hoteli srbski kraljemorilci od avstrijskega „jarma“ „osvoboditi“. Zdaj pa delajo „srbski bratje“ z našimi vojaki tako kakor najbolj zverinski divjaki... Op. ur.)

Na prebivalstvo Štajerske!

Podpišite drugo vojno posojilo!

Kje smo bili pred šestimi meseci ob času prvega vojnega posojila in kje stojimo danes!

Kar smo si tedaj upali in žeeli, da nas sovražniki ne morejo premoči in zmagati našega vrlega zaveznika — to je danes za nas vsled slavnih zmaga zveznih armad radostna gotovost, za cel svet pa občudovan spoznanje.

Nasprotniki, kakor močni in mnogoštevilni tudi so, začenjajo omagovati in v veselju zaupanju vidimo početek sadov našega krepkega vztrajanja.

Kdor bo imel sedaj večjo odporno silo, se izkazal v moči in duši kot vrlejšega, temu pride po vojski tudi gospodarska bodočnost.

Z občudovanjem je gledal svet, kako je izročil zavezniški narod v trdnem zaupanju v dobrem izgledu svojim vojščakom radodarnih rok z drugim nemškim vojnim posojilom zaklad dvanaestih milijard, da ne tripijo pomanjkanja, ter si tako varoval svoj obstanek in si ustvaril svojo bodočnost.

Sedaj smo mi na visti. Tudi mi ne bom skopovali, omagali, vztrajati moramo do srečnega konca.

Torej podpišite vsi drugo vojno posojilo!

Podpisovanje (priglašenje) se konča dne 29. maja opoldne ob 12. uri.

Pogoji za podpisovanje so še ugodnejši kot pri prvem vojnem posojilu.

Podpisovalna cena je določena le s 95 K 25 v in ker so se banke odpovedale svoji polodstotni proviziji, celo le 94 K 75 vin. To posojilo je plačljivo po 10 letih.

Kdor je plačal 94 K 75 vin., dobi dne 1. maja 1925 vrnjenih 100 K.

Za to uživa visoko obrestovanje po 5% K za 94 K 75 vin., to je 6% odstotka skozi celih 10 let. Obresti se izplačujejo v polletnih obrokih dne 1. maja in dne 1. novembra po dospelosti.

Od poštne branilnice ustanovljena rentna hranilnica omogočuje z deleži po 75, 50 in 25 K tudi manj premožnim nabavljenje — ravnotako mu nudi možnost, da zamenja svoje deleže zopet v gotovino, če bi bil v teku 10 let morebiti prisiljen načeti svoje prihranke.

Premožnejši si lahko nabavijo kose po 100, 200, 1000, 2000 in 10.000 K.

Pri zneskih do 200 K je treba nabavno ceno takoj pri priglašenju plačati.

Kdor podpiše nad 200 K, plača pri prijavi 10% priglašenega podpisanega zneska, dne 26. junija in 27. julija po 25%, dne 27. avgusta 20% in ostanken dne 24. septembra 1915.

Prijave se lahko vrše pri vseh poštnih uradih, davkarijah, bankah in hranilnicah in se dajejo istotam tudi vsa natančnejša pojasnila.

Avstro-ogrška banka in blagajnica za vojna posojila dajeta v vrhu nabave vojnega posojila pod tako ugodnimi pogoji posojila na vrednostne

papirje, blagajnica za vojna posojila pa poimir tega tudi proti zastavi hipotekarnih terjatzky tako da se morejo tudi hipotekarni upniki, na ne razpolagajo čez gotovino, brez nadaljnini udeležiti te akcije.

Vsakomur je torej dana možnost, da pozdi piše, tedaj

naj vsakdo podpiše drugo vojno posojilo!

Ono naj ostane znamenje, ki priča daktor na okoli, da je zmagovalo orožje naše ljudske vojske podprt in nepremagljivo vzdrževai It vsled naše gospodarske pripravljenosti na dom R

Podpišite vsi drugo vojno posojilo,

da vidijo naši sovražniki, da se strinjajo naški sijajne zmage z močjo vsega ljudstva, in sramotno uniči njihov budobni naklep, da nadn armade zastonj zmagujejo, ker jih ne morev vzdrževati močne.

In kdor še premišlja in pomiclja, naj misilo na naše sinove in očete v vojski.

Obotavljalci bi se bil greh na onih, ki vid niso obotavljalci s krvjo in življenjem v snegel močvirju in streških okopih odvračati od dane mačje neizmerni naval sovražne premoči.

Odlašči bi bilo sramotno in ob enem na pametno, kajti nam ni treba žrtvovati krvatih pak le danar, ki ga dobimo nazaj z odličnimi obrestmi. In nespametno bi bilo na tem dne 80 miti, danes je država najvhalejši dolžnik naši najboljši plačnik. Da tudi tako ostane, zato se bomo naše izvrstne narodne vojske, ki v trdnej boju z nevpogljivo junaska voljo mogočno k rakajo naprej, naprej po poti do končne sijajrske zmage, ki nam zagotovi mirno bodočnost le prospešni razvitek.

Torej naj podpiše vsak drugo vojno posojilo

Naši otroci in očetje naj niso zmanj trpvin in se borili, se bali in kravali. Že se nam svegli lika v bleščecih se obrisih vesela prihodnosti.

Nova, veličastna, krepka Avstrija se naloči

porodi, „če se v slogi združimo!“

C. kr. namestnik: Clary I. ter

Razno.

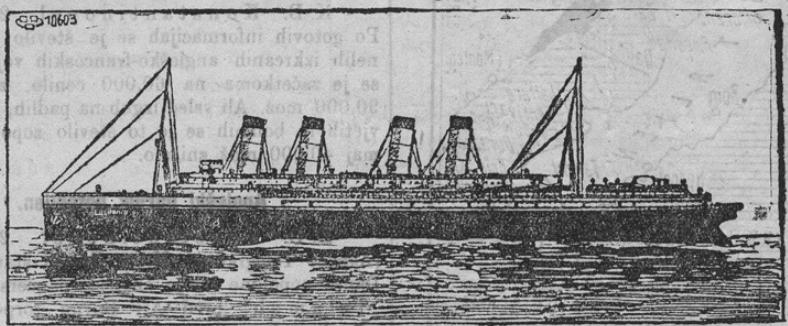
Cenjeni naročniki naj oprostijo, ako pride list zdaj pozneje. Naša krivda to ni. Vsled vona ne je želesniški in poštni promet tako omejeno in predvračen, da prihajajo vsi listi kasnejši. Kar je v naših močeh, se bode gotovo stigli rilo, da dobijo cenjeni odjemalci „Štajerca“ prvočasno.

Vstavljeni brzjavni promet. Uradno se razmi glaša: Dne 23. maja se je poštni in brzjavni promet z Italijo, nadalje z zasebni in brzjavni promet od, na ali v Hrvatski Slavoniji, Koroški, Kranjski, Štajerski (južno linije Radgona-Koralpe), Tirol (južni Brennerja), Bosni, Hercegovini in Dalmaciji vse otoki vstavilo.

Prepoved izvoza svinj iz Štajerske na Hrvatski r. Kralj hrvatska slav. dalm. deželna vlada v Zagrebu je glasom razglasila dne 13 aprila 1915, št. II K 14/16/1915, ker je tamkaj svinjska kuga, prepovedala dovožanje svinj iz obmejnega okraja Ptete, kakor tudi radi svinjske rudečice dovož svinj že obmejnega okraja Celje. Istotako je prepovedana uvoz vsakokrat v poštenih živalskih vrst iz okvarenih občin in njih sosednih občin. Uvoz sveže slišesa mesa je le tedaj dovoljen, ako je pošiljatava priložen certifikat, ki dokazuje, da je dotični živali pregledal po predpisih oblastveni živilski zdravnik in jih spoznal žive in mrtve za zdravje. To se razglaša s pripombo, da stem izgubi svoj veljavno tuur. razglas dne 25. januarja 1915 po št. 12/146/1.

Peta vojska z Italijo od leta 1848. Ako šteje vojne pod feldmaršalom Radetzky v letu 1848 in 1849, katere je pretrgal dolje kot dve posebni vojni, potem je pričela zdaj peta vojna nad monarhije proti Italiji. Stirikrat smo se borili proti Italiji pod sedanjim našim cesarjem: 1849 -

„Lusitanija.“

Der Riesendampfer Lusitania.

Naša slika kaže velikanski parnik „Lusitania“, katerega je podmorski čoln pred kratkim potopil. Kakor znano, bil je „Lusitania“ eden največjih parnikov na svetu (31.500 ton.)

Mati zemlja

vedno zopet popravi, kar je zakrivila. Kolikokrat si pridobi kmet, delavec, sprehajatelj zunanj na mrzli, mokri zemlji revmatične bolečine, nahod, kašelj ali kaj podobnega. Ali skrbna zem-

lja pusti zdravilne rastline zrasti in iz teh je Fellerjev rastlinski esenčni fluid z zn. „Elzafliud“ narejen, ki nam bolečine takoj zopet prezene. Mnoga zdravnikov rabijo in priporočajo to sredstvo in vsakdo je naj bi imel v hiši. 12 steklenic pošte franko za 6 kron lekarnar E.

V. Feller, Stubica, Eslaplatz št. 241 (Hrvatska). Tudi Fellerjeve odvajalne Rabarbara-kroglijice z zn. „Elza-kroglijice“, 6 škatljic za 4 krosti 40 vin. franko, zamoremo svojim čitateljem kakšno vplivajoče, neškodljivo odvajalno sredstvo in lastne izkušnje najbolje priporočati. peos - vir

premijerje po vojni 1848 je dne 9. avgusta Rata, detsky dovolil, odpovedalo pa se je, 4 mesece i, ki po nastopu vlade našega sedanjega cesarja, od nega sardinskega kralja Karla Albert. Potem so bile vojne še proti Italiji leta 1859, 1866 in sedaj pod. V zadnjih 67 letih imela je torej naša država 5 vojen z Italijo, to pa pod cesarjem Ferdinandom in cesarjem Franc Jožefom. Italijani so imeli med tem časom tri kralje: Karla Albert, Ialeč Viktorja Emanuela II. in Viktorja Emanuela III. Posebno nam pač ni treba povdorjati, da so vanobili Italijani vedno tepeni.

Resnica in neutraliteta v odstotkih. "Tägliche Rundschau" piše, da je neki newyorški list dal dvema "strokovnjakoma oceniti v odnašestotkih resnic in neutralitetu glede vojnih pon seročil raznih strank. Najprvo resnica: Nemška našteuradna poročila 100%; poročevalc v Stockholmu 75%; poročevalc v Rotterdamu 50%; poročilo francoškega generalnega štaba 45%; po nislirčnega generalnega štaba 20%; posebni kabel "Matina" 10%; poročilo "Matina" 8%; i sećividec v Belgiji 5%; iz Niša se poroča 4%; egi, z neke občine na fronti 3%: žena nekega ameriškega trgovca s čevlji 2%; francoški agent iz Sirije 1%; Havasova poročila 1/2%; Reuterjeva poročila 0%. — Kar se tiče neutralitetu am vojnih poročil, ceni strokovnjak: Švico na 100%; Švedsko na 95%; Bolgarsko na 90%; Grško dvo na 80%; Norveško na 70%; Špancko na 70%; in Dansko na 51%; Čilsko na 50%; Italijo na skr 49%; Romunsko na 48%; Holandsko na 1%; dem Ameriko na 0%; Belgijo na — 100%.

Število vojnih napovedi. Nemčiji in Avstro-Ogrski so doslej sledile države vojno napovedi: 1. Rusija, 2. Francoska, 3. Anglija, 4. Japonska, 5. Belgija, 6. Srbija, 7. Črnogora. Kot osma pride zdaj Italija. Število prebivalstva kaže sledeti podatki: Rusija ima 170 milijonov prebivalcev, Francoska (s kolonijami) 85, vel-Angležka (istotako s kolonijami) 420 milijonov, Japonska okroglo 72 milijonov, Belgija 7 in pol milijonov, Srbija 4 milijone, Črnogora pol miliona, Italija (brez kolonij) 35 milijonov. Nasprotni tem ima Avstro Ogrska 53, Nemčija okoli 70 milijonov prebivalcev.

Jubilej poštih znakov. Pred 75. leti so avledi prve poštne znake, in sicer v Angliji. Dne 6. maja 1840 so pričeli v Angliji prilepljati na pisma prve barvaste koščke papirja z ozjennično višino poštine, brez katerih si sedaj nje-sploh ne moremo več predstavljati dopisovanju. sto-Angliji je kmalu sledila Švica, potem pa vse pravropske države in države ostalih delov sveta.

In tako imamo danes, po 75. letih, okoli 40.000 raz-raznih vrst znakov. Nihče ni dovolj bogat, da z ozi-pi si mogel nabaviti popolno zbirko znakov, ker oni nekatera zelo drage.

Naše dežele pod vojaško oblastjo. Uradna skriptura "Wiener Zeitung" prinaša cesarsko odredbo, ki žnopravi: Najvišjemu poveljniku onih za vojne operacije zoper Italijo določenih delov vborozene moči se daje dovoljenje, da izdaja odredbe na Ško, Tirolskem, v Vorarlbergu, Solnobežu in Štajerskem, na Koroskem, Kranjskem III., v Istrijskem, v Gorici in Gradiski, po Istriji ter v Trstu v varstvo vojaških tuj, interesov v področju politične uprave političnim izdeželjnim Šefom pristojčega uradnega delokroga, dana izdaja nadalje ukaze in jih pusti tudi proti ku-zvezancem izsiliti. — Po domačem povedano: egav slučaju potrebe prevzel bo vodjoško poveljstvo vso javno silo ter izdajalo vse odredbe, če nekaj jih je imela doslej politična oblast.

Nepošteno postopanje pri prodajah kmečkeih posestev. Namestništvo je zvedelo, da se izjavlja v mnogih primerih prodaje kmečkih posestev 15, pomočjo takozvanih "kupcev s pooblastilom" na ta način, da kupci kupec s pooblastilom od lastnika posestvo, kakor leži in stoji, za gotovo tiheno pod pogojem, da sklene zemljiški posestvenik kupcejo sodniško oziroma zemljiško knjižno ašez dotočnim zemljiško posest. Ti kupci s pooblastilom so si sicer kupcem pridobili gospodarstvo, pa se odtegnejo vsled omjenjenega kupnega pogoja plačili kupnih pristojbin, ki na ta način obremenjuje le zemljiškega posestnika in tretjo, kateri je kupec s pooblastilom prodal lastnino. Razventega pa je s takim postopanjem kot skodovno erar, ker kupec s pooblastilom med iztem časom v večini primerov proda pod roko živino, premičino, les oziroma gozdove itd. proč

in tako učini, da se računajo posestva, ki so imela prvotno veliko vrednost, pri plačilu pristojbin za mnogo manj vredna. Ker pa vsled te manipulacije ni oškodovana le država in vsled razkosanja posestev celoskupnost, temveč večinoma in sicer občutno tudi posamezni zemljiški posestniki vsled tega, ker kupci s pooblastilom, kakor že omenjeno, med tem časom prodajo živino, premičino, les oziroma gozdove in druge pri izvrševanju kmečkega obrata neobhodno potrebne potrebščine in jih tako odtegnejo posestvu, ne da bi imel pri tem zemljiški posestnik kak dobček, ter se na ta način lahko zgodidi, da zabrede mnogo posestev v dolgove, se izda nalog, obračati vso pozornost takemu stopanju in varovati zemljiške posestnike pred takim oškodovanjem s poukom in jim priporočati, naj se obrnejo do "Poizvedovalnega mesta za kmečke prodaje posestev pri c. kr. namestništvu v Gradišču". (Auskunftsstelle für bärnerliche Gutsverkäufe bei der k. k. steiermärkischen Statthalterei in Graz.)

Zgubil se je v soboto zvečer pri preselitvi na cesti Ptuj Sv. Urban nov ženski klobuk, bele barve. Kdor ga je našel, je uljudno prošen, ga proti dularju oddati pri gosp. Elviri Irgl, Sv. Urban pri Ptaju, ali pa v uredništvu lista.

Železniška nesreča na Angleškem. V Carlisle na Angleškem se je zgodila velika železniška nesreča, sploh ena največjih, kar jih je bilo kedaj v tej deželi. Reuterjev urad poroča v tej nezgodji. Železniška nesreča v Carlisle bila je ena največjih, kar se jih je kedaj v Veliki Britaniji pripietilo. Delalo se je ravno na tem, da se spravi neki lokalni vlak s 490 oficirji in moštvom. Oba vlaka sta trčila skupaj. Vojaški vlak bil je skupaj stisjen. Potem se je zaletel še eksprezni vlak Glasgow-London v ponesrečeni vlak, iz katerega so takoj plameni švignila. Nesreča se je zgodila ob 7. uri zjutraj. Vršili so se grozoviti prizori. Nesreča se je še s tem počevala, da so med vojaki, ki so v plamenih poginili, eksplodirale patroni. Ko se je ogenj razširil, nastala je nevarnost, da zlete v zadnjem delu vlaka shranjene municijске kiste v zrak. Doslej se je spravilo 73 mrljev.

Darilo. Gospod Andrej Drefenig, praviantni mojster v c. kr. prostovoljnem regimentu strelec št. IV (Rogatec) izročil je "Rdečemu križu" 1000 krov v avstrijskem vojnem posojilu od novembra 1914.

Štajerski deželnemu poslanec Karl pl. vitez Zahony oglašil se je ob priliki vojne napovedi Italije prostovoljno k vojni službi in je že na fronto odpotoval.

Srebrna poroka v cesarski hiši. Dne 31. julija t. l. bodo 25 let, odkar sta bila v Ischlu nadvojvodinja Marija Valerija in nadvojvoda Francis Salvator poročena.

Ranjen je bil na severnem bojišču celjski trgovec gospod Robert Zanger, ki se je v bojih kot poveljnik oddelka strojnih pušk ope-

tovanovo odlikoval. Težko ranjenega prepeljali so v Celje.

Nevihta in povodenj. V zadnjih številki smo poročali o velikih nevihtah v ptujskem okraju. Dne 20. t. m. pa se je nad Ptujem in okolico odtrgal oblak. Divjala je nevihta, kakor jo že dolgo ni bilo. Drugače tako majhni in ponižni potok Grajena narastel je hipoma v divjo reko in je s svojimi valovi vse preplovil. Najstarejši ljudje se ne vedo spominjati, da bi bila Grajena kedaj prej tako velika. Voda se je vila v mestu čez Schillerplatz, nadalje po Färbergasse do novega rotovža. Na nekaterih krajih je bila do 1 meter visoka. Vila se je v kleti in v posamezne globokeje ležeča stanovanja. Nekateri prebivalci so komaj življeno rešili. Prišel je oddelek pionirskega bataljona, ki je v pridnem delu mnogo koristnega storil. Mnogo škode je voda pri "Villa Karl" na prostoru stavbenega mojstra Wresnig storila. Pa tudi zunaj mesta je napravila Grajena neizmerno škodo. V nekem gospodarskem poslopju zadušila je voda čez 100 kokoši. Vrtove in travnike je pokvarila in razdrila. Bog na obvari nadaljnih takih nesreč.

Samomor. Na pokopališču Sv. Rupreta v Celovcu ustrelil se je iz Italije došli mlinski direktor Matija Krenger. Bržkone se je nesrečenku um omračil.

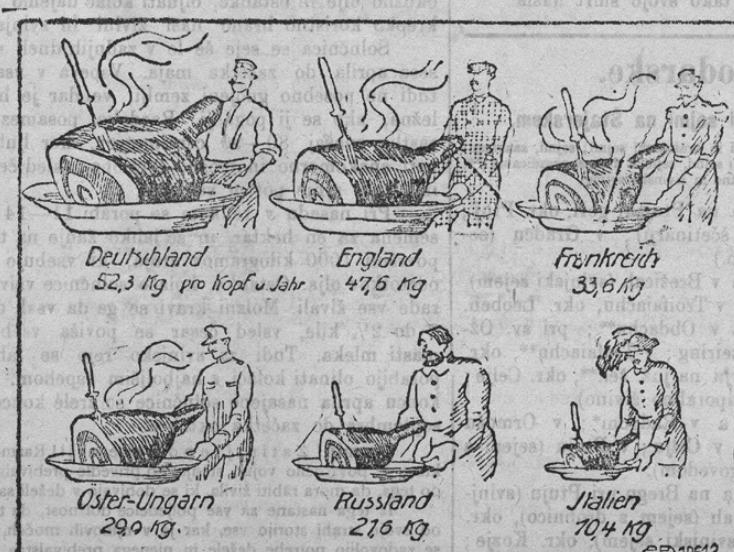
Strela udarla je v hišo posestnika Weiß v Spodnjem Ljubljnu. Hiša kakor tudi gospodarsko poslopje sta zgorela.

Ptujski sejmi. Na konjski in živinski sejem dne 18. maja 1915 prinalo se je 92 konjev in 720 kosov govede. Na zadnji svinjski sejem se je prinalo 914 svinj. Pribodoji konski in goveji sejem v Ptaju se vzsi 1. junija.

Pred sodnikom. Nemški pisatelj štajerski, Peter Rosegger, objavlja iz svojega dnevnika pod naslovom: "Poslanci Večnega" naslednje stavke: To noč sem videl naslednjo sliko: Večni je sedel na sodnem stolu ter je pozval pred se velike može človeštva. — Mozes je rekel sodnik: "Kaj si ti dal s svojemu ljudstvu?" "Postavo!" — "Kaj je napravilo ljudstvo iz nje?" "Greh". — Potem vpraša sodnik Karla Velikega: "Kaj si ti dal svojemu ljudstvu?" "Oltar." "Kaj je ljudstvo napravilo iz njega?" "Grmando". — Potem je vprašal Napoleona: "Kaj si ti dal svojemu ljudstvu?" "Slavo." "Kaj je ljudstvo napravilo iz nje?" "Sramoto." Tako jih je vprašal sodnik mnogo in vsak se je pritoževal, da je ljudstvo onečastilo njegov dar. — Slednji vpraša Večni tudi svojega Edinorojenca: "Moj ljubi Sin, kaj si pa ti prinesel ljudem?" "Mir." "Kaj so ljudje storili z njim?" Kristus ni odgovoril. S svojimi prebodenimi rokami si je zakril lice — in se zjokal.

Italijanska vojska. Iz knjige "Heere und Flotten aller Staaten 1914—1915" posnemamo sledete podatke. Italija ima 37 milijonov prebivalcev. Vojaška dolžnost začenja z 20 letom in traja 19 let. Letni kontingenčni znaša 130.000

Poraba mesa v posameznih deželah.

Prinašamo sliko, ki kaže na drastični način razmerje porabe mesa v posameznih državah. Iz tega je razvidno, da pojed Nenci najeveč mesa (reč kot 52 kg na glavo in leto). Na zadnjem mestu stoji Italija (10 kg na glavo in leto).

Stole (Zimmersessel)

po 3—, 5—, 6— kron se dobijo v zalogi

SLAWITSCH & HELLEF

trgovina v Ptiju.

mož. V mirnih časih je armada razdeljena na štiri glavna poveljstva, katero vsako šteje po tri kore. Poleg teh 12 armadnih korov s 25 divizijami ima Italija 3 divizije konjenikov. Vsega skupaj ima 108 pešpolkov, 8 polkov alpinov, 29 kavalerijskih polkov, 36 topničarskih polkov s 190 baterijami po 6 topov, 10 pičnirskih polkov, 1 polk jezdne artiljerije, 12 polkov težke artiljerije po 8 baterij, 6 ženjskih polkov (brzoznavni, pontonski, železniški itd.), 12 trencih in 12 sanitetnih polkov, 12 legij karabinjerjev in 2 legiji letalcev. Vsak pešpolk ima oddelk strojnih pušk. Ustanovitev 13. kora je bila pred nekaj časom odrejena. V dobi miru šteje stalna armada 250 000 mož, v vojni 1 milijon 200 000 mož aktivne armade in 2 200 000 mož črno vojsko. Vodno brodovje šteje 12 linijskih ladij, med katerimi so 4 dreadnoughti, 10 oklopnih križark, 11 drugih križark, 2 strelski ladji, 33 torpedolovcev, 69 torpedovk za široko morje, 17 navadnih torpedovk, 20 podmorských čolnov in 5 pomožnih križark.

Kaj potrebuje dreadnought. Lectures pour Tout* piše: Dreadnought vrste „Danton“ požge vsako uro 2000 kg premoga, če vozi z brzino 11 vozlov, 19.000 kg če vozi z 20 vozli; v 115 urah izprazni svoje zaloge. Angleški in nemški dreadnoughti so oboroženi z 10 do 12 305 mm topovi; vsak top izstreli lahko 150 strelov. Strelivo enega topa stane 450 tisoč frankov. Če bi vsak top ustrelil vsako minuto, bi porabili strelivo v dveh urah in pol. V bojnih časih vezi angleški dreadnought z 900 mož močno posadko 30 ton svežega mesa, 60 ton krompirja, 6 zabojev namizne soli, 300 funtov fižola, 72 zabojev biskvitov, 225 funtov makaronov, 750 funtov sode, 124 steklenic popra, 76 zavojev graha, 300 funtov klobas, 500 sodov svinjske maste, 65 malih sodov margarina, 180 komadov slanjan, 150 zabojev čokolade, 8 zabojev jabolka, 8 zabojev slanikov, 288 steklenic omake, 76 zavojev ananas, 148 zavojev hrušk, 288 zavojev breskvet, 500 funtov korint, 300 funtov banan, 300 funtov tapioke, 300 fantov češpelj, 8 zabojev ledvic, 8 zabojev jezikov, 6 zabojev sardin, 30 hlebov sira, 36 kubanov gnjati, 720 svežih jajc, 500 kg čebule, 1000 zavojev svalčic.

Roparski umor. Dosej neznani roparji vložili so 21. t. m. ponocni v hišo bogate posestnice Primozič v Zgornji Loki pri Litiji. Posestnica leži že 7 let bolana v postelji. Roparji so jo ubili. Tudi njeno hčerko so na tla pobili; ali ta je prišla zopet k zavesti in so jo smrtnonevarno ranjeno v ljubljansko bolnišnico prepeljali. Roparji pokradli so ves denar, branilnične knjižice, vrednostne predmete itd. Orožniki jih zasledujejo.

Zastrupljenje vsled plina. V jutru dne 21. t. m. mašli so v Ptiju 20-letno kuharico Marijo Sklombu v njeni spalnici poleg kuhične kot mrlja. Nesrečnica je pustila petelinu za plin odprtga in je tako svojo smrt našla.

Gospodarske.

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejmi brez zvezdice so letni in kramarski sejmi; sejmi, zaznamovani z zvezdico (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pa pomenijo letne in živinske sejme).

Dne 28. maja na Ptjuški gori, okr. Ptuj; v Rogatcu (sejem s ščetinarji); v Gradcu (sejem z zaklano živino.)

Dne 29. maja v Brežicah (svinjski sejem).

Dne 30. maja v Trojfaichu, okr. Leoben.

Dne 31. maja v Obdachu**; pri sv. Ožbaldu**, okraj Oberzeiring; v Trojfaichu**, okr. Leoben; pri Sv. Jurju na juž. žel.**, okr. Celje; v Gradcu (sejem z uporabno živino).

Dne 1. junija v Radgoni*; v Ormožu (sejem s ščetinarji); v Celju; v Ptiju (sejem s konji, žrebetom in govedom).

Dne 2. junija na Bregu pri Ptiju (svinjski sejem); v Lučanah (sejem z drobnico), okr. Arvež; v Imenem (svinjski sejem), okr. Kozje; v Gradcu (sejem s klavno živino); v Ptiju (svinjski sejem).

Dne 4. junija v Rogatcu (sejem s ščetinarji); v Gradcu (sejem z zaklano živino).

Dne 5. junija v Brežicah (svinjski sejem); v Krenhofu*, okraj Voitsberg.

Dne 6. junija v Wundschuh, okr. Graška okolica.

Dne 7. junija v Ormožu*; na Ptjuški gori, okr. Ptuj; pri Novi cerkvi**, okr. Celje; pri Mariji Tinski**, okraj Šmarje pri Jelšah; na Bregu pri Ptiju*.

Dne 8. junija v Wundschuh**, okraj Graška okolica; v Weizu**; pri Sv. Marjeti na Dravskem polju*, okr. Maribor; v Ormožu (sejem s ščetinarji); v Rogatcu*; v Gleichenbergu** okr. Feldbach; v Strassu**, okraj Lipnica; v Gradcu (sejem z uporabno živino).

Vreja žrebet. C. kr. namestništvo nam je naznani sledete:

Glasom ukaza c. kr. poljedelskega ministerstva z dne 29. marca 1915, št. 1167, se je zaukazalo državni žrebčarni v Gradcu, naj pouči vodje žrebčarskih postaj, da se tekom letosnje dobe plemenite tudi smejo plemeniti tudi kobile, ki so v normalnih časih izključene od plemenitve zaradi svojega eksterijera in drugih napak.

Ob enem se je znižala za (stalo letosnje dobo pristojbina za plemenite po mrzlokrvnih državnih žrebčih; ki so nastavljeni v raznih postajah, na 2 K.

Lastniki kobil se naj opozorijo na te olajšave in pozovejo, da se jih poslužijo v svojo korist in v interesu splošnosti v obči.

Solnčnica kot oljnata rastlina. Solnčnica je splošno priljubljena v vsakem domačem vrtu zaradi krasne ravne rasti, zaradi svojih lepih, bujnih listov, zaradi velikih svetlih cvetov, kot rastlina krasotica. Njena zrela zrnja otroci v jeseni radi zobljejo, po zimi pa služijo kot hrana kokošim in koristnim pticam, ki ostanejo tukaj. Poprep je naš kmet ponosno solnčnico čestokrat sadil v veliki množini, da bi nam pripravil iz zrelega zrnja okusno olje.

Ko je se pa razširila svetovna trgovina, se je začel nasad solnčnice kot oljnate rastline vedno bolj umikati, ker se je moglo potrebno olje v zadostni meri in vredno dovajati iz drugih delž. Iz Rusije in Britanske Indije se so dosej dajajo v veliki množini zrna, iz njih napravljeno olje in kot kolači solnčnice znani ostanki pripravljanja olja. To je seveda sedaj postalo drugače. Mi ne dobimo niti olja, niti ostankov in smo kakor glede mnogih poljedelskih pridelkov, vezani na sami sebe.

Ker ne zahteva solnčnica, kar se tiče zemlje in obdelovanja nikakih visokih zahtev, bi bilo mnogokrat celo pri malem številu razpoložnih delavskih moči mogoče, ob mejah vrtov, na dvořišču, ob robih polja in na drugih primernih krajin, ki se ne morejo orati s plugom, nekoliko več te rastline nasaditi.

Mi lahko v jeseni iz nje pripravljamo prav okusno olje in ostanke, oljnati kolač dajemo kot krepko koristno hrano naši živini in svinjam.

Solnčnica se seje še le v zadnjih dneh meseca aprila do začetka maja. Vseprav v vsaki, tudi ne posebno gnojeni zemlji, vendar je hvaljena, ako se ji pognoji. Razdalja posameznih rastlin znašaj 80—90 centimetrov, ker ljubljivo listi enakomerno in močno svetlobo, vsled česar ima tudi zrnje potem več olja.

Pri nasadu v velikem se porabi 11—14 kil semena za en hektar, in se lahko žanje na taki površini 1000 kilogramov zrnja, ki vsebuje 40 odstotkov olja. Ostanke, kolače solnčnice vživajo rade vse živali. Molzni kravi se ga da vsak dan 2 do 2½ kile, vsled česar se povira vsebina masti mleka. Tudi za svinjsko rejo se lahko porabijo oljnati kolači z najboljšim vsphem. Pri koncu aprila nasajeno solnčnico so zrele koncem septembra do začetka oktobra.

Opomin! Zatirajte poljske miši! Razmere, ktere je povzročilo vojno stanje, so priveli prebivalstvo do tega, da mora rabiti živila, ki se dobivajo v deželi sami.

Iz tega nastane za vse poljedelce dolžnost, da tudi od svoje strani storijo vse, kar je v njihovih močeh, da se zadovolijo potrebe dežele in njenega prebivalstva.

Dobre cene, ktere imajo sedaj živila, bi naj nadalje vspodbujale, da bi se z vsemi močmi skrbelo za to, da

bi bili doneski žetve med vojnim časom kolikor mogelki veliki.

Tekom leta 1914 se je večkrat marsikaj opazoval opravičuje strah, da bodo v letu 1915 pritisnile Mačkar v zatorj, da bo dolžnost vsakega poljedelca v vseh poljedelskih korporacij, da to nevarnost kolikor mogoče vrnemo in v vsemi razpoložnimi sredstvi zmanjšajo.

Kakoršnaki sredstva se bodo uporabljala za ročni se končavanje poljskih mišij, nikoli se ne smre pozbaviti, da je mogoče izdaten uspeh doseči samo s skupnim postopanjem kmečkega prebivalstva, in zato je se naj vsak posameznik voljno in svesti si svoje dolžnosti pridružiti skupnim akcijam, ki se sklenejo in odrediti svrhu pokončavanja poljskih mišij.

C. k. postaja za varstvo rastlin je vsikdar v nevarju pripravljen a s tem pomagati poljedelstvu v evropskih državah, ter, ak vprašanjih ter dajati primernih sredstev v pripomočku za zatiranje teh škodljivcev.

Posebno se že opozarja na to, da se naj povoli v tamkaj, kjer se je že jeseni 1914 opazovalo mnogo mišev, storiti takoj po nastopu južnega vremena vse potrebe kadar pridejo miši iz svojih skrivališč, da se zatrejo, kadar se upanje na uspeh v zgodbji spomladi posebno velja in ker more s tem akcijo v tem letnem času mnogo spevati, da se doseže nameravani smoter, da se počasi dobro pojde poljske miši.

C. k. poljedelska bakteriologična in za razvijenje varstvena postaja na Dunaju, II, Trunnerstraße 1.

Uravnavna prodaja krme. (Poročilo c. k. namestništva.) Na podlagi § 7 cesarskega ukaza dne 20. aprila 1854, drž. zak. 96, se zaukazuje:

1. Nakup krme pri predevalcih v svrhu nabiranja in v namen nadaljnje prodaje po osebah, ki nimajo nabiralni nakup posebne izkaznice politične oblasti, do nadalje prepovedan.

2. Predevalcem je prepovedano, oddajati krme kupcem, ki nimajo prej navedene izkaznice.

3. Ta prepoved se ne nanaša na nakup krme dotičenem kraju poznanih oseb v svrhu pokritja krme, ki so potrebna za živilo v domačem kraju bivajočega prebivalstva ali prebivalstva v sosednjih občinah.

Prestopki tega ukaza se kaznujejo z globami do 200 K oziroma z zaporem 6 ur do 14 dñj., kar je pač ta ali ona kaznen okolščinam bolj primerna uspešnejša.

Ta ukaz stopi takoj z veljavo.

Uravnavna kupčije z jajci. Na podlagi § 7 cesarskega ukaza z dne 20. aprila 1854, drž. zak. 96, se c. k. namestništvo zaukazalo tako-le:

1. Nakup jajec pri producentih v svrhu nabiranja za nadaljnjo prodajo po osebah, ki imajo od politične oblasti posebne izkaznice za take nabiralne nakupe, do nadalje prepovedan.

2. Producencem je prepovedano, oddajati jajca kupovalcem, kateri nimajo izkaznice.

3. Ta ukaz se ne nanaša na nakup jajec po krajno poznanih osebah v svrhu pokritja potrebe v dotičnem kraju bivajočega prebivalstva in prebivalstva v sosednjih občinah.

4. Tujim, ne legitimovanim osebam se jajca sploh ne snajo oddajati.

5. Prestopki tega ukaza se kaznujejo z redovalčem kaznijo od 2 do 200 kron ali s šesturnim do 14 dñj. z zaporem, kar je pač ta ali ona kaznen razmeram pomernejša ali uspešnejša.

Ta ukaz stopi takoj v veljavo.

Zadnji telegrami.

(C. k. kor. in brz. urad.)

Turki angleški parnik potopili.

Konstatinopol, 27. maja. Angleški vojni parnik „Majestic“ bil je pri Sedilbah potopljen.

* * *

Proti Rusom.

Dunaj, 27. maja. V prostoru pri Przemyslu napredujejo zvezanci vzhodno Radymno. 6 kor zavzel je Nienowice, vjel 2000 Rusov, zaplenil 6 kanonov. Južno-vzhodno vili so zvezanci v sovražno glavno postojanko in so vrgli Ruse nazaj. Vjeli so 2800 Rusov, zaplenili 11 strojnih pušk. Zvezano vojaštvo generala Linsingen je južno-vzhodno Druhobycz a sovražni fronto predreje in Ruse k nazadovanju prisili.

Proti Italijanom.

Na Tirolskem pričel je sovražnik posameznih točkah južno-vzhodno Trient obmejne utrdbe s težko artillerijo obstreljeval. Pri Caprile bili ste dve italijansk